

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων
[e-mail:ecocom-belgrade@mfa.gr](mailto:ecocom-belgrade@mfa.gr)

Ενημερωτικό Δελτίο

Ιουλίου 2025

Επιμέλεια: Αντώνιος Κατεπόδης, Γεν. Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Συντάκτης: Όλγα Μπάρμπα, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

Γραφείο ΟΕΥ
Βελιγραδίου

Οικονομικό & Επιχειρηματικό Περιβάλλον

- ✓ **MAT: Αύξηση του ΑΕΠ της Σερβίας κατά περίπου 2,2% σε ετήσια βάση**
Σύμφωνα με το νέο τεύχος του οικονομικού δελτίου Makroekonomске analize i trendovi (MAT), το ΑΕΠ της Σερβίας για την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου 2025 αυξήθηκε κατά περίπου 2,2% σε ετήσια βάση. Σε ανάλυση της οικονομικής δραστηριότητας, το δελτίο σημειώνει ότι, από την πλευρά της παραγωγής, ο τομέας των Άλλων Υπηρεσιών ήταν η βασική πηγή ανάπτυξης, με τη βιομηχανία να συνεισφέρει κατά περίπου 0,4%. Σε ετήσια βάση, η βιομηχανία σημείωσε άνοδο κατά 4,4% τον Μάιο, ενώ ο μεταποιητικός τομέας κατά 7%. Η ετήσια αύξηση του εξωτερικού εμπορίου ήταν διψήφια - οι εξαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 17,3% και οι εισαγωγές κατά 6,8%, με αποτέλεσμα τη μείωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου αγαθών κατά 26,8%. Ο λόγος εξαγωγών προς εισαγωγές ήταν 83,7% - η τρίτη καλύτερη επίδοση μετά τον Σεπτέμβριο του 2016 (84,0%) και τον Απρίλιο του 2017 (84,5%).
- ✓ **Άνοδος του πληθωρισμού - στο 4,6% τον Ιούνιο 2025**
Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας της Σερβίας, ο πληθωρισμός Ιουνίου κινήθηκε στο 4,6% σημειώνοντας άνοδο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2024 – κυρίως λόγω της αύξησης - σχεδόν 32% - στις τιμές των φρούτων. Οι τιμές των τροφίμων συνολικά αυξήθηκαν κατά 6,7%, με σημαντικές αυξήσεις να παρατηρούνται επίσης στον καφέ, το τσάι και το κακάο (29,1%), τη ζάχαρη και τα γλυκά (14,3%) και τα λαχανικά (11,3%). Οι τιμές των υπηρεσιών υγείας παρουσίασαν επίσης σημαντικές αυξήσεις, με αυτές των ιατρικών υπηρεσιών να αυξάνονται κατά 8,4% και των φαρμακευτικών προϊόντων κατά 4,6%. Άνοδος σημειώθηκε επίσης στα έξοδα που σχετίζονται με τη στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της ύδρευσης (12,4%), της διαχείρισης λυμάτων (14,1%) και της διάθεσης απορριμμάτων (26,9%), ενώ οι τιμές της ενέργειας παρέμειναν ως επί το πλείστον σταθερές, με μόνο μια μικρή αύξηση 0,5% στο φυσικό αέριο και καμία αλλαγή στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας. Ο μηνιαίος πληθωρισμός για τον Ιούνιο του 2025 ανήλθε 0,9% σε σύγκριση με τον Μάιο, με αξιοσημείωτες αυξήσεις τιμών στους τομείς της αναψυχής, των τροφίμων, των μεταφορών και της υγείας, ενώ οι τιμές των αλκοολούχων ποτών και του καπνού μειώθηκαν ελαφρώς. Σύμφωνα με κάποιους αναλυτές, οι κύριες αιτίες ήταν οι πολιτικά καθορισμένες πληθωριστικές πιέσεις, οι δυσμενείς καιρικές συνθήκες που κατέστρεψαν μέρος της καλλιέργειας φρούτων και λαχανικών, καθώς και η έναρξη της τουριστικής περιόδου.
- ✓ **Η Εθνική Τράπεζα της Σερβίας (NBS) διατηρεί το βασικό επιτόκιο αμετάβλητο**
Το Εκτελεστικό Συμβούλιο της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS) αποφάσισε στις 10 Ιουλίου να διατηρήσει το βασικό επιτόκιο στο 5,75% ενώ τα επιτόκια καταθέσεων (4,5%) και δανεισμού (7,0%) παρέμειναν επίσης αμετάβλητα. Ως προς τους λόγους που οδήγησαν στη εν λόγω απόφαση, η ανακοίνωση αναφέρει ότι «οι τιμές ορισμένων εισροών τροφίμων στα παγκόσμια χρηματιστήρια (κακάο και καφές) που πρόσφατα έφτασαν στα μέγιστα επίπεδά τους, καθώς και οι επιπτώσεις της περσινής ξηρασίας και της μειωμένης προσφοράς φρούτων και λαχανικών, πυροδότησαν αυξήσεις των εγχώριων τιμών τροφίμων τους τελευταίους μήνες. Επιπλέον, λόγω των υψηλών θερμοκρασιών, υπάρχει κίνδυνος η φετινή σεζόν να είναι και κάτω από τον μέσο όρο, και τα στοιχεία που δημοσίευσε η Στατιστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας της Σερβίας δείχνουν ότι οι φετινές αποδόσεις ορισμένων

πρώιμων καλλιεργειών φρούτων είναι χαμηλότερες από πέρυσι». Η ανακοίνωση προσθέτει επίσης ότι «οι κεντρικές τράπεζες παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένης της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας, εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν έντονη αβεβαιότητα σχετικά με τα προστατευτικά μέτρα των μεγαλύτερων παγκόσμιων οικονομιών και τον αντίκτυπό τους στον πληθωρισμό και την οικονομική ανάπτυξη. Παράλληλα, η σύγκρουση στη Μέση Ανατολή έχει κλιμακωθεί περαιτέρω, εισάγοντας μια νέα διάσταση κινδύνου όσον αφορά τις παγκόσμιες τιμές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Σε τέτοιες αβέβαιες παγκόσμιες συνθήκες, υπάρχει υψηλή μεταβλητότητα στις παγκόσμιες αγορές εμπορευμάτων και χρηματοπιστωτικών αγορών, γεγονός που επιβάλλει προσοχή στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής.

✓ **Η αύξηση του ΑΕΠ της Σερβίας προβλέπεται στο 4,2% για το 2026**

Το Υπουργείο Οικονομικών της Σερβίας, ανακοίνωσε ότι λόγω των ασθενέστερων οικονομικών επιδόσεων στο πρώτο τρίμηνο του 2025 και της αναμενόμενης αρνητικής επίδρασης παγκόσμιων παραγόντων, η πρόβλεψη για την αύξηση του ΑΕΠ της Σερβίας για το 2025 αναθεωρήθηκε από 4,2% σε 3,0%, με την ανάπτυξη να προβλέπεται να επιταχυνθεί στο 4,2% το 2026. Η ανάπτυξη αναμένεται να συνεχίσει να υποκινείται κυρίως από την εγχώρια ζήτηση, η οποία θα συμβάλει κατά 5,3%, ενώ η ανάκαμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, μαζί με την αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος του πληθυσμού - κυρίως λόγω υψηλότερων μισθών και συντάξεων - θα οδηγήσουν σε επιταχυνόμενη αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 3,9%, σύμφωνα με την πρόβλεψη. Τέλος, οι κρατικές δαπάνες, οι οποίες προβλέπεται να αυξηθούν κατά 3,3%, αναμένεται επίσης να συμβάλουν ελαφρώς στην αύξηση του ΑΕΠ το 2026.

✓ **Ανακοίνωση για αύξηση του κατώτατου μισθού**

Ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας, κ. Σίνισα Μάλι, ανακοίνωσε ότι ο κατώτατος μισθός θα αυξηθεί από τον Οκτώβριο του 2025 κατά 9,4%, από 450 σε 500 ευρώ (από 53.592 σε 58.630 δηνάρια). Πρότεινε επίσης μια περαιτέρω αύξηση κατά 10,1% από τον Ιανουάριο του 2026, η οποία θα ανέβαζε τον κατώτατο μισθό στα 550 ευρώ. Εάν εφαρμοστεί, η σωρευτική αύξηση σε διάστημα 12 μηνών θα είναι 37%. Ο Υπουργός Οικονομικών τόνισε επίσης, ότι η αύξηση του κατώτατου μισθού όχι μόνο στηρίζει τους εργαζόμενους με χαμηλό εισόδημα, αλλά και ενισχύει τα συνολικά επίπεδα μισθών. Για να μειωθεί το βάρος των εργοδοτών, το όριο του μη φορολογητέου εισοδήματος θα αυξηθεί κατά 20,4%, από 28.423 σε 34.221 δηνάρια. Ως αποτέλεσμα, η συνολική φορολογική επιβάρυνση των μισθών θα μειωθεί στο 59,7%, ενώ ο φόρος επί του κατώτατου μισθού θα παραμείνει στο 55,6%. Οι εργοδότες και τα συνδικάτα υποστήριξαν την αύξηση και αναμένονται περαιτέρω διαπραγματεύσεις μέχρι τα μέσα Σεπτεμβρίου. Οι εργοδότες επαίνεσαν την κυβέρνηση για την ενίσχυση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, επικαλούμενοι τη συνεπή ανάπτυξη των επιχειρήσεων, της απασχόλησης και των κερδών τα τελευταία χρόνια.

✓ **Η Σερβία μεταξύ των δέκα κορυφαίων αγοραστών χρυσού τους πρώτους πέντε μήνες του 2025**

Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, τους πρώτους πέντε μήνες του 2025, η Σερβία κατατάχθηκε μεταξύ των δέκα κορυφαίων παγκόσμιων αγοραστών χρυσού για σκοπούς αποθεματικών, αγοράζοντας 1,7 τόνους. Η Εθνική Τράπεζα της Σερβίας διατηρεί αποθέματα αξίας περίπου 29 δισ. ευρώ, συμπεριλαμβανομένων 50 τόνων χρυσού (4,3 δισ.

ευρώ). Το μεγαλύτερο μέρος του χρυσού της Σερβίας αποθηκεύεται εγχωρίως, και ένα μέρος του στη Βέρνη.

- ✓ **Οι εξαγωγές υπηρεσιών ΤΠΕ της Σερβίας αυξήθηκαν κατά 14% σε πέντε μήνες του 2025**
Οι εξαγωγές τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) της Σερβίας αυξήθηκαν κατά 14% τους πρώτους πέντε μήνες του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι, φτάνοντας τα 1,8 δισ. ευρώ. Η χώρα κατέγραψε εμπορικό πλεόνασμα 1,4 δισ. ευρώ. Η Πρόεδρος του Σερβικού Κοινοβουλίου, κα Ana Brnabic, σχολιάζοντας το αποτέλεσμα, δήλωσε, ότι, εάν συνεχιστεί η τάση, οι συνολικές εξαγωγές σε αυτόν τον τομέα θα μπορούσαν να φτάσουν τα 5 δισ. ευρώ το 2025 προσθέτοντας, ότι «πριν από 13 χρόνια, οι ετήσιες εξαγωγές του τομέα ΤΠΕ ήταν μόλις 375 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται ότι οι εξαγωγές του τομέα ΤΠΕ το 2024 ανήλθαν σε 4,1 δισ. ευρώ.
- ✓ **ΔΝΤ: Ολοκλήρωση της πρώτης εξαμηνιαίας αξιολόγησης στο πλαίσιο του PCI**
Σύμφωνα με ανακοίνωση της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας (NBS), στις 30 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου των Εκτελεστικών Διευθυντών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) για την πρώτη αξιολόγηση της εφαρμογής του τριετούς Μέσου Συντονισμού Πολιτικής (PCI), η οποία κρίθηκε επιτυχής.
Το ΔΝΤ εκτίμησε ότι οι αρχές στη Σερβία διατηρούν δημοσιονομική πειθαρχία και εφαρμόζουν μακροοικονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο του PCI ενώ κατάφερε να αντιμετωπίσει τις εγχώριες και εξωτερικές αβεβαιότητες, έχοντας δημιουργήσει ισχυρούς μηχανισμούς για την απορρόφηση πιθανών επιπτώσεων. Ειδικότερα, μετά από μια βραχυπρόθεσμη επιβράδυνση στις αρχές του 2025, το ΔΝΤ προβλέπει αύξηση του πραγματικού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος κατά 3% το 2025, με επιτάχυνση στο 4% το 2026 και στο 4,5% το 2027. Ο συνολικός πληθωρισμός έχει επιστρέψει στο εύρος στόχου της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας χάρη στη μείωση των τιμών της ενέργειας και την επιβράδυνση του βασικού πληθωρισμού. Για το 2026 και το 2027 το ΔΝΤ προβλέπει πληθωρισμό περίπου τριών τοις εκατό, δηλαδή στα όρια του στόχου της Εθνικής Τράπεζας της Σερβίας. Παρά τις υψηλότερες εισαγωγές, οι οποίες συμβαδίζουν με τις υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις, καθώς και την ασθενέστερη εξωτερική ζήτηση, τα συναλλαγματικά αποθέματα της Σερβίας διατηρούνται σε υψηλό επίπεδο. Το ΔΝΤ προβλέπει επίσης ότι τα συναλλαγματικά αποθέματα θα είναι σε υψηλό επίπεδο την επόμενη περίοδο, διατηρώντας παράλληλα σημαντική στήριξη στη βιωσιμότητα της εξωτερικής θέσης της Σερβίας. Το ΔΝΤ εκτιμά επίσης ότι, παρά την περαιτέρω αύξηση των δημόσιων επενδύσεων, το δημοσιονομικό έλλειμμα παραμένει υπό έλεγχο χάρη στα ισχυρά έσοδα και την προσεκτική διαχείριση της τρέχουσας κατανάλωσης.
Ωστόσο, εκτιμά ότι οι κίνδυνοι για το επόμενο διάστημα έχουν αυξηθεί. Η παγκόσμια επιβράδυνση και ο περαιτέρω γεωοικονομικός κατακερματισμός μπορούν να επηρεάσουν τις εξαγωγές και τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Στο εσωτερικό, οι αυξημένες πολιτικές εντάσεις μπορούν να επηρεάσουν τις επενδύσεις και την εμπιστοσύνη των καταναλωτών. Παρόλα αυτά, η Σερβία βρίσκεται σε καλή θέση για τη διαχείριση πιθανών σοκ – τα συναλλαγματικά αποθέματα και οι κυβερνητικές καταθέσεις είναι υψηλές, το δημόσιο χρέος μειώνεται και οι τράπεζες είναι καλά κεφαλαιοποιημένες και ρευστές.
Σύμφωνα με την ανακοίνωση, «η ανάπτυξη παρέμεινε ανθεκτική και οι δημοσιονομικοί και εξωτερικοί προστατευτικοί μηχανισμοί ενισχύθηκαν. Χάρη σε αυτό, το 2024, η Σερβία έλαβε για πρώτη φορά αξιολόγηση επενδυτικής πιστοληπτικής ικανότητας. Στο πλαίσιο του

ισχύοντος Μηχανισμού Συντονισμού Πολιτικής των Σερβικών Αρχών, η σερβική κυβέρνηση συνέχισε τη δέσμευσή της για υγιείς οικονομικές πολιτικές και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Δεδομένης της χαλάρωσης του πληθωρισμού και των αυξημένων προκλήσεων από το εγχώριο και το εξωτερικό περιβάλλον, η σχεδιαζόμενη δημοσιονομική επέκταση με στόχο τις επενδύσεις μπορεί να μετριάσει τη βραχυπρόθεσμη επιβράδυνση και να στηρίξει την ανάπτυξη μεσοπρόθεσμα. Επιπλέον, αναφέρεται ότι οι περαιτέρω μεταρρυθμίσεις στον ενεργειακό τομέα είναι ζωτικής σημασίας για έναν σταθερό ενεργειακό εφοδιασμό και ότι η περαιτέρω ενίσχυση της παραγωγικότητας θα είναι καίριας σημασίας για τη διατήρηση της σύγκλισης με τις ανεπτυγμένες οικονομίες.

✓ **ΔΝΤ: Η Σερβία απέχει από τα πρότυπα της ΕΕ**

Σύμφωνα με έκθεση που δημοσιεύθηκε στις 11 Ιουλίου από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), η Σερβία, με τον τρέχοντα ρυθμό ανάπτυξης, θα επιτύχει πλήρη οικονομική σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση μόνο έως το 2050, ωστόσο το χρονοδιάγραμμα αυτό θα μπορούσε να συντομευτεί σημαντικά με βαθιές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Οι εμπειρογνώμονες του ΔΝΤ τονίζουν ότι τέτοιες μεταρρυθμίσεις θα μπορούσαν να μειώσουν την περίοδο σύγκλισης έως και οκτώ χρόνια, επιτρέποντας στη Σερβία να φτάσει τα ευρωπαϊκά πρότυπα έως το 2042. Παρά την εντυπωσιακή οικονομική πρόοδο την τελευταία δεκαετία -μείωση της ανεργίας από 26% σε ιστορικό χαμηλό 8,6%- τα επίπεδα εισοδήματος της Σερβίας παραμένουν περίπου στο ήμισυ του ευρωπαϊκού μέσου όρου και, χωρίς να αντιμετωπιστούν βασικά διαρθρωτικά ζητήματα που εμποδίζουν την παραγωγικότητα, το χάσμα αναμένεται να διευρυνθεί περαιτέρω. Η έκθεση επισημαίνει μια σημαντική πρόκληση στην ανισορροπία μεταξύ της αύξησης των μισθών και της παραγωγικότητας, σημειώνοντας ότι οι μισθοί έχουν αυξηθεί πρόσφατα ταχύτερα από ότι στις γειτονικές χώρες, εν μέρει λόγω του πληθωρισμού του 2022, ο οποίος απειλεί την ανταγωνιστικότητα, ιδίως σε βιομηχανίες έντασης εργασίας που προσελκύουν το ήμισυ των ξένων επενδύσεων. Η Σερβία παραμένει επίσης παγιδευμένη στην «παγίδα του μεσαίου εισοδήματος», αγωνιζόμενη να μεταβεί σε βιομηχανίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας. Ενώ τομείς όπως ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός έχουν αυξήσει την απασχόληση με την παραγωγικότητα ωστόσο να παραμένει στάσιμη, ενώ ο τομέας των ΤΠΕ ξεχωρίζει, με αύξηση τόσο στην απασχόληση όσο και στην προστιθέμενη αξία. Το ΔΝΤ προσδιορίζει πέντε προτεραιότητες μεταρρυθμίσεων για την επιτάχυνση της ανάπτυξης: η βελτίωση της διακυβέρνησης και η καταπολέμηση της διαφθοράς θα μπορούσαν να προσθέσουν 5% στο ΑΕΠ, ενώ οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, η μείωση της κρατικής εμπλοκής στην οικονομία και η ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών θα μπορούσαν να συμβάλουν κατά επιπλέον 6,5%.

✓ **ΔΝΤ: Αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και άλλες μεταρρυθμίσεις**

Σύμφωνα με έγγραφο που δημοσίευσε το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), το οποίο περιγράφει μέτρα που θα εφαρμοστούν τους επόμενους 36 μήνες, η Σερβία έχει δεσμευτεί να αυξήσει τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας κατά τουλάχιστον 7% από την 1η Οκτωβρίου 2025. Η αύξηση στοχεύει στη βελτίωση της οικονομικής θέσης της Δημόσιας Επιχείρησης Ηλεκτρισμού EPS και στη χρηματοδότηση επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές. Περαιτέρω αυξήσεις έχουν προγραμματιστεί το αργότερο έως την 1η Οκτωβρίου 2026, με ρυθμό - τουλάχιστον - ισόποσου του πληθωρισμού συν μία ποσοστιαία μονάδα. Επιπλέον, αποφασίστηκε η ετήσια αύξηση των διοδίων στους αυτοκινητόδρομους τουλάχιστον κατά

τον ρυθμό πληθωρισμού, ενώ επίσης σχεδιάζεται η δημιουργία διοδίων για φορτηγά σε περιφερειακούς δρόμους για την ενίσχυση της χρηματοδότησης συντήρησης των δρόμων. Επιπλέον, η Κυβέρνηση συμφώνησε στην τήρηση ενός δημοσιονομικού κανόνα, ο οποίος περιορίζει τους συνολικούς μισθούς του δημόσιου τομέα στο 10% του ΑΕΠ, αποτρέποντας αυθαίρετες αυξήσεις μισθών και ελέγχοντας τις δημόσιες δαπάνες. Οι αυξήσεις στις συντάξεις θα ακολουθούν αυστηρά έναν αυτόματο τύπο, χωρίς να επιτρέπονται έκτακτες αυξήσεις ή μπόνους, με στόχο την αποφυγή λαϊκιστικών δαπανών. Ο στόχος για το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει οριστεί σε κάτω από το 3% του ΑΕΠ για τα έτη 2025-27, και σε 2,5% τα έτη 2028-29. Το έγγραφο επισημαίνει επίσης σχέδια για σημαντική επέκταση του προσωπικού της Σερβικής Φορολογικής Διοίκησης λόγω των συνταξιοδοτικών αποχωρήσεων και της εισαγωγής ενός νέου συστήματος πληροφορικής, παράλληλα με την επιτάχυνση της αναδιάρθρωσης της EPS. Τα μέτρα διαφάνειας περιλαμβάνουν την ετήσια δημοσίευση των τιμών των προμηθειών βάσει ειδικών νόμων από τον Μάρτιο του 2026 και, έως τον Ιούλιο του 2026, μια πρώτη έκθεση για το κόστος φορολογικής ελάφρυνσης. Η Εθνική Τράπεζα της Σερβίας θα διατηρήσει μια περιοριστική νομισματική πολιτική έως ότου ο πληθωρισμός σταθεροποιηθεί γύρω από τον στόχο του 3%. Το πρόγραμμα αυτό, που υπογράφηκε στις 20 Ιουνίου, αποτελεί μέρος ενός μέσου συντονισμού πολιτικής του ΔΝΤ χωρίς άμεση οικονομική βοήθεια, με την επόμενη αξιολόγηση να έχει προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο του 2025.

- ✓ **APR: Η οικονομία της Σερβίας παραμένει σταθερή**
Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Υπηρεσίας Επιχειρηματικού Μητρώου (APR), η οικονομία της Σερβίας παραμένει σταθερή και αναμένεται να παρουσιάσει εκτεταμένη ανάπτυξη παρά τις παγκόσμιες προκλήσεις. Σύμφωνα με αυτή οι τάσεις είναι θετικές σε όλους σχεδόν τους επιχειρηματικούς τομείς, με τους επιχειρηματίες να αποκομίζουν σημαντικά κέρδη. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) προβλέπει αύξηση του ΑΕΠ της Σερβίας κατά 3% για το 2024, 4% το 2026 και 4,5% το 2027, υπερβαίνοντας τον παγκόσμιο μέσο όρο του 2,8%. Η ανάπτυξη το 2024 προήλθε κυρίως από την αύξηση της εγχώριας κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξαγωγών. Ενώ οι δημόσιες επιχειρήσεις παρουσίασαν κάποιες ζημιές, οι ιδιωτικοί επιχειρηματίες σημείωσαν θετικές αποδόσεις. Ο πληθωρισμός έχει τεθεί υπό έλεγχο και το τραπεζικό σύστημα παραμένει ισχυρό. Τα έργα υποδομών, παρά την πρόσφατη επιβράδυνση, αναμένεται να ανακάμψουν το 2025. Παρά τις περιφερειακές και παγκόσμιες αβεβαιότητες, η οικονομία της Σερβίας δείχνει ανθεκτικότητα με σταθερή βιομηχανική παραγωγή, εξαγωγές και ελεγχόμενο ποσοστό πληθωρισμού κάτω του 4%. Συνολικά, οι οικονομικές προοπτικές σύμφωνα με την έκθεση είναι θετικές, υποστηριζόμενες από μεγάλες εταιρείες, αναπτυσσόμενες μικρές επιχειρήσεις και βελτίωση της αγοραστικής δύναμης.
| Politika

- ✓ **Ανακοίνωση Προέδρου για νέο πρόγραμμα επενδύσεων έως το 2035**
Ο Πρόεδρος της Σερβίας, Αλεξάνταρ Βούτσιτς, ανακοίνωσε ότι η κυβέρνηση εργάζεται πάνω σε ένα νέο οικονομικό πρόγραμμα, το «Σερβία 2035», το οποίο θα ακολουθήσει το υπό υλοποίηση σχέδιο «Άλμα στο Μέλλον 2027». Βασικά έργα υποδομής περιλαμβάνουν αυτοκινητόδρομους, σιδηροδρόμους, δίκτυα αποχέτευσης και την επιστημονική πανεπιστημιούπολη ΒΙΟ4, για τα οποία ωστόσο ασκείται κριτική καθώς δεν διαθέτουν σαφείς ημερομηνίες ολοκλήρωσης ή λεπτομέρειες χρηματοδότησης. Επιπλέον, αρκετά

τμήματα αυτοκινητοδρόμων, όπως και η κατασκευή του μετρό στο Βελιγράδι αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις.

✓ **Κοινότητα Μεταφορών: Η Σερβία πρέπει να υιοθετήσει ακόμη περίπου 90% των κανονισμών της ΕΕ στον τομέα των μεταφορών**

Ο Matej Zakonjsek, διευθυντής της Μόνιμης Γραμματείας της Κοινότητας Μεταφορών, δήλωσε ότι η Σερβία είναι η πιο προηγμένη μεταξύ των έξι χωρών-εταίρων στην περιοχή όσον αφορά την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας της για τις μεταφορές με το κοινοτικό κεκτημένο, ωστόσο απομένει να υιοθετήσει περίπου το 90% των σχετικών κανονισμών. Η Σερβία έχει εν μέρει ευθυγραμμίσει το 34% της νομοθεσίας που καλύπτει τις οδικές, σιδηροδρομικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές, με προτεραιότητες και σχέδια δράσης που έχουν οριστεί για την περίοδο 2025-2027. Σύμφωνα με τον κ. Zakonjsek παραμένουν σημαντικές προκλήσεις στις σιδηροδρομικές μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης της επείγουσας ανάγκης αποκατάστασης των γραμμών και σύνδεσής τους με τα περιφερειακά λιμάνια. Το οδικό δίκτυο είναι σε καλύτερη κατάσταση, αλλά αντιμετωπίζει προβλήματα συντήρησης και συμφόρηση στα σύνορα, για τα οποία βρίσκονται σε εξέλιξη έργα «πράσινων διαδρόμων». Η περιφερειακή συνεργασία προχωρά για την ολοκλήρωση των σιδηροδρομικών διαδρόμων έως το 2030, ενώ το άνοιγμα ενός νέου συνοριακού περάσματος με τη Βουλγαρία απαιτεί διμερή συμφωνία.

✓ **Η κυβέρνηση ανακαλεί το διάταγμα για τον περιορισμό των τιμών βασικών τροφίμων**

Η κυβέρνηση της Σερβίας ανακάλεσε στις 4 Ιουλίου το διάταγμα για τον περιορισμό των τιμών των βασικών τροφίμων, καθώς η αγορά σιτηρών και αλευριού έχει «σταθεροποιηθεί». Εγκρίθηκε επίσης το τροποποιημένο διάταγμα για την παραγωγή και πώληση ψωμιού από αλεύρι T-500, το οποίο προσαρμόζει την ανώτατη τιμή αυτού, καθώς, όπως αναφέρει η κυβερνητική ανακοίνωση, το κόστος παραγωγής έχει αυξηθεί, ιδίως λόγω των τιμών της ενέργειας.

Εμπόριο-Επιχειρηματικότητα-Επενδύσεις

✓ **Η Leoni κλείνει εργοστάσιο στη Σερβία, περικόπτοντας 1.900 θέσεις εργασίας**

Η γερμανική εταιρεία κατασκευής εξαρτημάτων αυτοκινήτων Leoni, η οποία ανήκει κατά πλειοψηφία στην κινεζική Luxshare, θα κλείσει μέχρι το τέλος του έτους, ένα από τα τέσσερα εργοστάσιά της στη Σερβία, στην πόλη Ντόλιεβατς, με αποτέλεσμα την απώλεια περίπου 1.900 θέσεων εργασίας. Η ανακοίνωση της εταιρείας αναφέρει, ότι ο κύριος λόγος για την απόφαση είναι ότι το εργοστάσιο λειτουργεί με σημαντικές ζημιές, καθιστώντας ασύμφορη για τη Leoni τη συνέχιση της κυρίως χειρωνακτικής παραγωγής της εκεί, προσθέτοντας ότι η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω από την ύφεση της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας.

Η εταιρεία ανακοίνωσε επίσης ότι αντιμετωπίζει επίσης αυξανόμενα κόστη και στις υπόλοιπες τοποθεσίες στη Σερβία - στο Προκούπλιε, τη Νις και το Κράλιεβο «παρ' όλα αυτά, αυτά τα τρία εργοστάσια συνεχίζουν να εργάζονται στα δικά τους έργα με σαφή στόχο τη βελτίωση των εργασιών».

Η Leoni άνοιξε το εργοστάσιό της στο Malosiste το 2014, μια επένδυση 21 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ λειτουργεί στη Σερβία από το 2009, απασχολώντας περίπου 10.000 άτομα.

- ✓ **Cadez: Διαπραγματεύσεις με ΗΠΑ για τους δασμούς-Εκτιμήσεις για την οικονομία**
Ο Πρόεδρος του Σερβικού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, κ. Marko Cadez, είχε ανακοινώσει στα τέλη Ιουλίου, ότι η Σερβία διαπραγματεύεται με τις ΗΠΑ για να μετριάσει τον αντίκτυπο των νέων δασμών, και ιδίως εκείνων που επηρεάζουν βασικές εξαγωγές όπως τα ελαστικά. Δήλωσε ότι παραμένει αισιόδοξος, επικαλούμενος τις ισχυρές σχέσεις ΗΠΑ-Σερβίας. Τελικά, το ποσοστό δασμών που ανακοινώθηκε για τη Σερβία ανέρχεται σε 35% και η εφαρμογή του θα ξεκινήσει στις 7 Αυγούστου.
Σχολιάζοντας τις προβλέψεις για την αύξηση του ΑΕΠ, ο Cadez σημείωσε ότι η οικονομική απόδοση της Σερβίας εξαρτάται από τις αγορές όπου εξάγει, ιδίως την ΕΕ, αν και το εμπόριο με τη Γερμανία παρουσιάζει ανάκαμψη και ένα πρωτοφανές πλεόνασμα για τη Σερβία. Τους πρώτους πέντε μήνες του 2025, οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 10,2% σε ετήσια βάση. Οι επενδύσεις σε υψηλή τεχνολογία αυξάνονται, με εταιρείες όπως η Toyo Tires να μεταφέρουν την Έρευνα και Ανάπτυξη στη Σερβία. Ωστόσο, η παραγωγή με χαμηλή προστιθέμενη αξία μετατοπίζεται σε φθηνότερες περιοχές. Ο Cadez τόνισε ότι οι προκλήσεις περιλαμβάνουν επίσης την αύξηση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, την έλλειψη εργατικού δυναμικού και την κατάχρηση άδειας ασθενείας. Τέλος, υπογράμμισε τη σημασία της πολιτικής σταθερότητας και των σαφών κανονισμών για την προσέλκυση και διατήρηση επενδυτών.
- ✓ **Συνάντηση ΠΘ με εκπροσώπους της κινεζικής μεταλλευτικής εταιρείας Zijin**
Ο Πρωθυπουργός της Σερβίας κος Macut, συναντήθηκε, στις 15 Ιουλίου, με εκπροσώπους της κινεζικής μεταλλευτικής Zijin, οι οποίοι τον ενημέρωσαν για τα νέα επενδυτικά σχέδια της εταιρείας. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, οι εκπρόσωποι της Zijin δήλωσαν ότι η εταιρεία σχεδιάζει νέες επενδύσεις στη Σερβία, προσθέτοντας ότι η αναπτυξιακή ιδέα της εταιρείας επικεντρώνεται σε επενδύσεις στην «πράσινη» βιομηχανία. Κατά τη συνάντηση συζητήθηκαν οι, μέχρι σήμερα, επενδύσεις της Zijin στη Σερβία, τα σχέδια για την ενίσχυση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την περαιτέρω ανάπτυξη του μεταλλευτικού τομέα σύμφωνα με τα υψηλότερα περιβαλλοντικά πρότυπα. Ο Πρωθυπουργός τόνισε ότι η Σερβική Κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και στη διατήρηση της σταθερότητας, δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή στα εργασιακά δικαιώματα. Κάλεσε την Zijin να ενισχύσει τις δυνατότητές της για την προστασία του περιβάλλοντος, όχι μόνο στην περιοχή του ορυχείου Bor, αλλά σε ολόκληρη την περιοχή της ανατολικής Σερβίας.
- ✓ **Συνάντηση Υπουργού Οικονομικών με τον πρόεδρο του Ομίλου Minth Holding**
Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υπουργείου Οικονομικών, ο Υπουργός Οικονομικών της Σερβίας, Sinisa Mali, συναντήθηκε στις 15 Ιουλίου με τον πρόεδρο του Ομίλου Minth Holding, Τσιν Τζονγκ Χουά, για να συζητήσουν τις προθέσεις της εταιρείας να αναπτύξει τη βιομηχανική ζώνη στην Indija (Βόρεια του Βελιγραδίου). Η εταιρεία Minth δραστηριοποιείται στη Σερβία από το 2018, όταν άνοιξε το πρώτο της εργοστάσιο στη Λόζνιτσα, και στη συνέχεια κατασκεύασε ένα εργοστάσιο στο Σάμπατς. Σχεδιάζει να επεκτείνει τις δραστηριότητές της στη βιομηχανική ζώνη στην Ιντζιγιά, με την κατασκευή εργοστασίου παραγωγής ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η Minth Automotive, προμηθεύει με προϊόντα μερικούς από τους μεγαλύτερους κατασκευαστές αυτοκινήτων στον κόσμο, οι οποίοι

αντιπροσωπεύουν συνολικά το 80% της παγκόσμιας αγοράς - Nissan, Toyota, Ford, GM, Volkswagen, Daimler AG, Honda, BMW, Mercedes Benz, Peugeot-Citroen, Hyundai, και Mitsubishi.

- ✓ **Η Σερβία μετατρέπεται σε περιφερειακό κόμβο logistics της Νοτιοανατολικής Ευρώπης**
Η Σερβία μετατρέπεται σε έναν ολοένα και περισσότερο βασικό περιφερειακό κόμβο logistics για τη Νοτιοανατολική Ευρώπη λόγω της στρατηγικής γεωγραφικής της θέσης στο σταυροδρόμι των μεγάλων ευρωπαϊκών Διαδρόμων Μεταφορών 10 και 7. Σύμφωνα με τη Sara Ilic, διευθύντρια μάρκετινγκ του περιοδικού Logistika & Transport, το ανεπτυγμένο δίκτυο κέντρων logistics και διανομής της Σερβίας, ειδικά γύρω από το Βελιγράδι, το Σιμάνοβτσι, το Κρνιέσεβτσι, το Νόβι Σαντ και τη Σουμπότιτσα, προσφέρει εξαιρετική συνδεσιμότητα με τις αγορές της ΕΕ, τη Μέση Ανατολή και τη Ρωσία. Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου αυξάνει τη ζήτηση για σύγχρονες αποθήκες που διαχειρίζονται καταναλωτικά αγαθά, βιομηχανικά εξαρτήματα και φαρμακευτικά προϊόντα. Ο τομέας logistics της Σερβίας χρησιμοποιεί προηγμένες τεχνολογίες όπως ο αυτοματισμός και η τεχνητή νοημοσύνη για την αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού. Ο τομέας συμβάλλει σημαντικά στο ΑΕΠ, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αποτελεσματικότητα των εξαγωγών-εισαγωγών, ενισχύοντας τη διεθνή οικονομική θέση της Σερβίας. Ωστόσο τονίζει, ότι ενώ έχουν γίνει βελτιώσεις στις υποδομές, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις στα σιδηροδρομικά και περιφερειακά οδικά δίκτυα. Επιπλέον, η βιώσιμη, επαρκώς σχεδιασμένη ανάπτυξη κέντρων logistics είναι απαραίτητη για την αποφυγή της ανεξέλεγκτης ανάπτυξης, ενώ η αυξανόμενη τιμή πώλησης και μίσθωσης γης και οι βελτιώσεις στις υποδομές ακολουθούν τις επενδύσεις του τομέα αυτού.

- ✓ **Στοιχεία για τις επενδύσεις στη Σερβία**
Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Εθνική Τράπεζα της Σερβίας (NBS), κατά τους πρώτους πέντε μήνες του 2025, το ισοζύγιο των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) έχει επιδεινωθεί σημαντικά, με την μείωση των καθαρών εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων να διαμορφώνεται στο 67,5%, έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2024.
Ειδικότερα, οι καθαρές εισροές, την εν λόγω περίοδο ανήλθαν σε μόλις 631 εκατ. ευρώ, έναντι 1,9 δισ. ευρώ, τους πρώτους μήνες του 2024, ενώ οι ακαθάριστες εισροές σε 1,19 δισ. ευρώ, έναντι 2,2 δισ. ευρώ το 2024 (μείωση 46%) και οι εκροές σε 562 εκατ. έναντι 276 εκατ. ευρώ το 2024 (αύξηση 104%).
Σύμφωνα με αναλυτές, οι ξένες εταιρείες αποκόμισαν περισσότερο από το 50% των συνολικών κερδών ολόκληρης της σερβικής οικονομίας το 2024. Επικαλούμενοι τα στοιχεία της ετήσιας έκθεσης του Μητρώου Επιχειρήσεων (APR), αναφέρουν ότι το συνολικό αποτέλεσμα των εταιρειών το 2024 ανήλθε σε περίπου 7,4 δισ. ευρώ (περίπου 110.000 εταιρείες), ενώ τα μερίσματα που καταβλήθηκαν και τα επανεπενδυθέντα κέρδη των ξένων εταιρειών (που μαζί αποτελούν το συνολικό αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων τους) ανήλθαν σε περίπου 4,2 δισ. ευρώ. Τονίζουν επίσης, ότι τα κέρδη των ξένων εταιρειών το 2024 αυξήθηκαν κατά 30%, ενώ αυτά των εγχώριων εταιρειών μειώθηκαν κατά 40%, γεγονός που δείχνει ότι έχει εξαντληθεί το μοντέλο ανάπτυξης που βασίζεται στις άμεσες ξένες επενδύσεις. Οι αναλυτές εκτιμούν ότι η εφαρμοζόμενη πολιτική θα πρέπει να αλλάξει, προσθέτοντας ότι το κράτος θα πρέπει να αυξήσει την υποστήριξη προς τις σερβικές εταιρείες στο μέλλον, αλλά και να βελτιώσει τους κανονισμούς, προκειμένου να βελτιωθεί το οικονομικό περιβάλλον.

Ως προς τα αίτια των οικονομικών αυτών αποτελεσμάτων, αρκετοί αναλυτές επικαλούνται μεταξύ άλλων, την εσωτερική πολιτική αβεβαιότητα, την αύξηση του κόστους εργασίας στη Σερβία καθώς και οικονομική επιβράδυνση στην ΕΕ.

Ενέργεια- Περιβάλλον

- ✓ **Κατασκευή επτά περιφερειακών κέντρων διαχείρισης αποβλήτων με δάνεια 300 εκατ. ευρώ από AFD και την EBRD**
Ο Γαλλικός Οργανισμός Ανάπτυξης (AFD) και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (EBRD) θα χρηματοδοτήσουν τη δημιουργία επτά περιφερειακών κέντρων διαχείρισης αποβλήτων στη Σερβία, με δάνεια ύψους 300 εκατ. ευρώ, μέσω των οποίων 47 τοπικές αυτοδιοικήσεις θα λύσουν το πρόβλημα της έλλειψης χώρων υγειονομικής ταφής. Η Υπουργός προστασίας του περιβάλλοντος, κα Sara Pavkon, συναντήθηκε με εκπροσώπους του AFD για να συζητήσουν τη δυναμική και την υλοποίηση των έργων των περιφερειακών κέντρων. Αυτά περιλαμβάνουν την κατασκευή χώρων υγειονομικής ταφής, εγκαταστάσεις μηχανικής και βιολογικής επεξεργασίας αποβλήτων, καθώς και υποδομές για το φιλτράρισμα των διαρροών, την επεξεργασία βιοαερίου, την ανακύκλωση και την κομποστοποίηση. Στόχος είναι η μείωση της ποσότητας των απορριπτόμενων αποβλήτων στο ελάχιστο και η παράταση του κύκλου ζωής των χώρων υγειονομικής ταφής.
- ✓ **Το έργο εξόρυξης λιθίου Jadar στον χάρτη των στρατηγικών έργων της ΕΕ**
Τον Ιούνιο του 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χαρακτήρισε το έργο Jadar ως στρατηγικό έργο της πρωτοβουλίας για τις κρίσιμες πρώτες ύλες, με στόχο τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού της ΕΕ και την ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας. Αυτά τα έργα επικεντρώνονται όχι μόνο στην εξασφάλιση πρώτων υλών όπως το λίθιο, ο γραφίτης, το κοβάλτιο, το μαγγάνιο και το νικέλιο, απαραίτητων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα ηλεκτρικά οχήματα, αλλά και στην προώθηση της τοπικής βιομηχανικής ανάπτυξης, των θέσεων εργασίας και των επενδύσεων σε χώρες εταίρους όπως η Σερβία. Ο κανονισμός για τις Κρίσιμες Πρώτες Ύλες επιδιώκει να μειώσει την εξάρτηση της ΕΕ από τις εισαγωγές από την Κίνα και άλλες χώρες, διασφαλίζοντας έναν αξιόπιστο εφοδιασμό από αξιόπιστες πηγές. Το επόμενο βήμα για το έργο Jadar είναι η ολοκλήρωση μιας εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Εάν υλοποιηθεί εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει πάνω από 1.300 άμεσες θέσεις εργασίας με μισθούς άνω του μέσου όρου και επιπλέον 3.265 έμμεσες θέσεις. Μέσω της ανάπτυξης των σχετιζόμενων με αυτό τομέων και βιομηχανιών, όπως οι βιομηχανίες ηλεκτροκίνησης και μπαταριών, υποστηρίζεται ότι δύναται να συμβάλει στη δημιουργία περίπου 20.000 νέων εξειδικευμένων θέσεων συνολικά.
- ✓ **Μνημόνιο Srbijagas-Nomagas AD για τον αγωγό φ.α. Σερβίας-Βόρειας Μακεδονίας**
Η κρατική εταιρεία φυσικού αερίου της Σερβίας Srbijagas ανακοίνωσε ότι υπέγραψε Μνημόνιο Συνεργασίας με τον φορέα εκμετάλλευσης του εθνικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου της Βόρειας Μακεδονίας, Nomagas AD. Το Μνημόνιο υπεγράφη από τους

διευθύνοντες συμβούλους της Srbijagas και Nomagas, Dusan Bajatovic και Muhamet Elmazi, αντίστοιχα.

Όπως αναφέρεται, τα δύο μέρη επιβεβαιώνουν την πολιτική πρόθεση που εκφράζεται στο Μνημόνιο Κατανόησης και Συνεργασίας στον τομέα του φυσικού αερίου μεταξύ των αρμόδιων υπουργείων της Σερβίας και της Βόρειας Μακεδονίας, που υπεγράφη στα Σκόπια τον Οκτώβριο του 2024, και ιδίως τη σημασία της διασύνδεσης των αγορών ενέργειας, της ενίσχυσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και της διαφοροποίησης των οδών εφοδιασμού με φυσικό αέριο. Οι Srbijagas και Nomagas εκφράζουν επίσης την πρόθεσή τους να εκκινήσουν σύντομα το έργο κατασκευής του διασυνδεδετήριου αγωγού φυσικού αερίου Βόρειας Μακεδονίας-Σερβίας στα εδάφη τους, τονίζοντας τη σημασία της αμοιβαίας υποστήριξης στην ανάπτυξη αυτού του στρατηγικού έργου, προκειμένου να αυξηθεί η ασφάλεια του εφοδιασμού με φυσικό αέριο, να εξισορροπηθεί η προσφορά και η ζήτηση και να διευκολυνθούν οι διασυνοριακές μεταφορές φυσικού αερίου.

Με αυτό το μνημόνιο, τα δύο μέρη επαληθεύσαν επίσης το σημείο διέλευσης του αγωγού φυσικού αερίου στα σύνορα των δύο χωρών, το οποίο αποτελεί σημαντικό στοιχείο της προετοιμασίας του έργου, της τεχνικής τεκμηρίωσης και της υλοποίησής του.

Ο διασυνδεδετήριος αγωγός μεταξύ των δύο χωρών, για τον οποίο σύντομα θα εκπονηθεί Μελέτη Σκοπιμότητας, σχεδιάζεται να παρέχει αμφίδρομη ροή φυσικού αερίου ύψους 1,5 δισεκατομμυρίων κ.μ./έτος.

Στο έδαφος της Βόρειας Μακεδονίας σχεδιάζεται σύνδεση με τον υπάρχοντα αγωγό φυσικού αερίου Kleconce και στο έδαφος της Σερβίας σχεδιάζεται σύνδεση στο Vranje, με τον ήδη κατασκευαζόμενο αγωγό φυσικού αερίου. Η διάμετρος της μελλοντικής διασύνδεσης θα είναι 500 mm και η ονομαστική πίεση 55 bar. Το συνολικό μήκος του αγωγού φυσικού αερίου που θα συνδέει τις δύο χώρες θα είναι περίπου 70 χιλιόμετρα, εκ των οποίων περίπου 47 χιλιόμετρα βρίσκονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Σερβίας και περίπου 23 χιλιόμετρα βρίσκονται στο έδαφος της Βόρειας Μακεδονίας.

Επιπρόσθετα αναφέρεται ότι με την υπογραφή του Μνημονίου Συνεργασίας, τα συμβαλλόμενα μέρη δηλώνουν την υποστήριξή τους για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και τη δημιουργία περιφερειακής αγοράς ενέργειας στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς ενέργειας της ΕΕ.

✓ **Μνημόνιο Συνεργασίας Srbijagas με τη Ρουμανική SNTGN Transgaz SA**

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Srbijagas, υπεγράφη στο Βουκουρέστι Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Srbijagas και της SNTGN Transgaz SA. Το μνημόνιο, το οποίο καθορίζει το πλαίσιο και τις βασικές αρχές για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων που θα πραγματοποιηθούν μεταξύ των δύο εταιρειών, υπεγράφη εκ μέρους της Transgaz από τον Ion Sterian, Διευθύνοντα Σύμβουλο της ρουμανικής εταιρείας, και εκ μέρους της Srbijagas, από τον Γενικό Διευθυντή, κ. Dusan Bajatovic.

Μετά την υπογραφή, συμφωνήθηκε επίσης να εκπονηθεί και να παρουσιαστεί τον Σεπτέμβριο, από κοινού, το σχέδιο για την υλοποίηση του έργου διασύνδεσης των Εθνικών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου των δύο χωρών, το οποίο συνεπάγεται την κατασκευή ενός νέου αγωγού φυσικού αερίου για τη μεταφορά φυσικού αερίου που θα εξασφαλίζει σύνδεση μεταξύ των αγωγών φυσικού αερίου για τη μεταφορά φυσικού αερίου BRUA και το τεχνολογικό μπλοκ Mokrin στη Σερβία.

Στην ανακοίνωση επίσης αναφέρεται ότι η κατασκευή της διασύνδεσης Ρουμανίας-Σερβίας (αγωγός φυσικού αερίου Juzni Mokrin-PSG Banatski Dvor-Pancevo-Belgrade) έχει μεγάλη

στρατηγική σημασία και για τις δύο χώρες, ιδιαίτερα στο σημερινό ενεργειακό πλαίσιο, την ανάγκη διαφοροποίησης των πηγών εφοδιασμού, την αύξηση της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο, την εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης και τη διευκόλυνση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων στον τομέα της μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ των κρατών-μελών και των τρίτων χωρών.

- ✓ **Ανακοίνωση Srbijagas για πιθανή κατασκευή νέας μονάδας αποθήκευσης φ.α.**
Ο Γενικός Διευθυντής της Srbijagas, κ. Ντούσαν Μπαγιάτοβιτς ανακοίνωσε ότι η Σερβία σχεδιάζει να κατασκευάσει μια νέα εγκατάσταση αποθήκευσης φυσικού αερίου στη θέση του πρώην χώρου αποθήκευσης Tilva στη βόρεια επαρχία της Βοϊβοντίνα, με εκτιμώμενο κόστος μεταξύ 350 εκατ. και 500 εκατ. ευρώ. Η χωρητικότητα της μονάδας Tilva προγραμματίζεται στα 300 εκατομμύρια κυβικά μέτρα. Υπενθύμισε ότι τον Απρίλιο, ξεκίνησε το έργο για την επέκταση της χωρητικότητας της μοναδικής, προς το παρόν, εγκατάστασης αποθήκευσης φυσικού αερίου στη βορειοανατολική πόλη Banatski Dvor κατά 300 εκατ. κ.μ. μέτρα (mcm), στα 750 mcm, εκτιμώμενου κόστους 145 εκατ. ευρώ. Εκτός από το Banatski Dvor, η Σερβία αποθηκεύει επίσης φυσικό αέριο σε μισθωμένες εγκαταστάσεις στην Ουγγαρία.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, σχέδια για την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων αποθήκευσης φυσικού αερίου στη Σερβία, συμπεριλαμβανομένης της Tilva, έχουν ανακοινωθεί επανειλημμένα στο παρελθόν. Η στρατηγική ανάπτυξης του ενεργειακού τομέα της Σερβίας έως το 2040 με προβλέψεις έως το 2050, η οποία εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο τον Νοέμβριο, αναφέρει ότι το ελάχιστο απαιτούμενο μέγεθος της χωρητικότητας αποθήκευσης φυσικού αερίου για την εξασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού κυμαίνεται από 1 έως 1,5 δισ. κυβικά μέτρα.

Η Σερβία αναμένεται να καταναλώσει περίπου 2,7 δισ. κυβικά μέτρα φυσικού αερίου φέτος, εισάγοντας περισσότερο από το 90% του συνόλου, με το μεγαλύτερο μέρος του να προέρχεται από τη Ρωσία.

- ✓ **Υπουργός Ενέργειας: Η Σερβία εξετάζει δύο επιλογές για την ανάπτυξη πυρηνικής ενέργειας**

Η Υπουργός Εξορύξεων και Ενέργειας της Σερβίας, Ντούμπραβκα Τζέντοβιτς Χαντάνοβιτς, ανακοίνωσε ότι η χώρα έλαβε την πρώτη τεχνική μελέτη για την χρήση πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς, διερευνώντας δύο επιλογές: τους παραδοσιακούς πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και τους μικρούς αρθρωτούς αντιδραστήρες (SMR). Η ενσωμάτωση της πυρηνικής ενέργειας στο δίκτυο της Σερβίας είναι δυνατή, αλλά υπολογίζεται να διαρκέσει 15 έως 20 χρόνια. Οι προετοιμασίες θα ακολουθήσουν τις οδηγίες του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας, οι οποίες απαιτούν 5 έως 7 χρόνια μελετών, αναλύσεων και εκπαίδευσης ειδικών, με κόστος που εκτιμάται σε περίπου 30 εκατ. ευρώ. Η Σερβία συγκροτεί έναν φορέα για την επίβλεψη της ανάπτυξης του πυρηνικού προγράμματος. Το EDF της Γαλλίας συμμετέχει σε πρώιμες τεχνικές μελέτες και ενώ η Σερβική πλευρά ανακοίνωσε πιθανή συνεργασία και με τη Νότια Κορέα και τη Ρωσία. Σύμφωνα με ένα από τα σενάρια ενός Ολοκληρωμένου Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα, το οποίο υιοθέτησε η Σερβία τον Ιούλιο του περασμένου έτους, η χώρα εξετάζει την εισαγωγή πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής συνολικής ισχύος 1.000 MW μετά το 2040.

- ✓ **Ξεκίνησε η Λειτουργία του Κοινού Εργαστηρίου Υδρογόνου Σερβίας-Κίνας**
Στις 8 Ιουλίου 2025, πραγματοποιήθηκε το πρώτο σερβο-κινεζικό workshop για την οικονομία του υδρογόνου, το οποίο σηματοδότησε την έναρξη λειτουργίας του κοινού εργαστηρίου υδρογόνου Σερβίας-Κίνας, ΧJTU-SXQN-VINCA. Το εργαστήριο θα επικεντρωθεί στην έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της οικονομίας του υδρογόνου, από την παραγωγή έως την αποθήκευσή του.
Η εκδήλωση, η οποία διοργανώθηκε στο Εμπορικό Επιμελητήριο Σερβίας, στόχευε στην ανταλλαγή γνώσεων, την ενθάρρυνση διεθνούς συνεργασίας και την υποστήριξη της ανάπτυξης τεχνολογιών σε έναν τομέα που καθορίζει όλο και περισσότερο την κατεύθυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης.
Ο Βοηθός Διευθυντή για Τεχνολογική Ανάπτυξη στο Ινστιτούτο VINCA, κ. Predrag Skobalj, υπογράμμισε τη σημασία της συνεργασίας με την Κίνα, η οποία διαθέτει ηγετική θέση στην εφαρμογή τεχνολογιών υδρογόνου. Επεσήμανε ότι το Κέντρο Αριστείας για το Υδρογόνο και τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας του Ινστιτούτου VINCA διερευνά ενεργά τις δυνατότητες παραγωγής και αποθήκευσης υδρογόνου.
Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, ο Διευθυντής του Κέντρου Περιβάλλοντος, Τεχνικών Κανονισμών και Κοινωνικής Ευθύνης του Εμπορικού Επιμελητηρίου Σερβίας, κ. Dušan Stokic, παρουσίασε τη συμμετοχή της Σερβίας στο ευρωπαϊκό έργο Interreg PRHyUS, το οποίο προάγει τη χρήση ανανεώσιμου υδρογόνου για μια βιώσιμη και πιο πράσινη Ευρώπη. Το έργο προβλέπει ότι μέχρι το 2050, το υδρογόνο θα καλύπτει έως και το 20% της παγκόσμιας ενεργειακής κατανάλωσης, με τη δημιουργία πάνω από 30 εκατομμυρίων θέσεων εργασίας σε όλο τον κόσμο.
Η εκδήλωση περιλάμβανε δύο στρογγυλές τράπεζες και 13 παρουσιάσεις ειδικών, οι οποίες παρουσίασαν τις τελευταίες έρευνες και καλές πρακτικές σε τομείς όπως η αποθήκευση υδρογόνου, η ανάπτυξη προηγμένων υλικών και η παραγωγή «πράσινου» χάλυβα, σιδήρου κ.ά.. Ειδικό ενδιαφέρον προκάλεσαν οι βιομηχανικές εφαρμογές του υδρογόνου, ενώ παρουσιάστηκε και ο πρώτος σταθμός φόρτισης υδρογόνου στη Σερβία.
Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του διμερούς έργου "Ανάπτυξη υλικών υψηλής εντροπίας για αποθήκευση υδρογόνου μέσω στατικής συμπίεσης", το οποίο υλοποιείται από το Κέντρο Αριστείας για το Υδρογόνο του Ινστιτούτου VINCA και το Πανεπιστήμιο Χί'αν Jiaotong στην Κίνα.
- ✓ **Αναβολή αμερικανικών κυρώσεων σε NIS**
Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση της εταιρείας πετρελαίου NIS, οι αμερικανικές κυρώσεις που έχουν επιβληθεί στην εταιρεία αναβλήθηκαν, για πέμπτη φορά, μέχρι τις 27 Αυγούστου. Σε συνέχεια της ανακοίνωσης, η Υπουργός Μεταλλείων και Ενέργειας, κα Ντούμπραβκα Τζέντοβιτς Χαντάνοβιτς, πρόσθεσε ότι λαμβάνονται συγκεκριμένα μέτρα για τη μείωση της επιχειρησιακής αβεβαιότητας για την NIS, μεταξύ των οποίων, συγκαταλέγεται και η απόφαση της κυβέρνησης για διορισμό νέων μελών στο Διοικητικό Συμβούλιο της NIS, και ειδικότερα στη θέση του Αντιπροέδρου - μια θέση που προτείνεται από την κυβέρνηση. Επιπλέον, βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία επιλογής δύο ανεξάρτητων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με στόχο τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Γραφείου Ελέγχου Ξένων Περιουσιακών Στοιχείων (OFAC) των ΗΠΑ σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση της NIS.

- ✓ **Συμφωνία Transnafta – MOL για τον αγωγό πετρελαίου Σερβίας-Ουγγαρίας**
Σύμφωνα με σχετική ανακοίνωση, η Transnafta της Σερβίας και η MOL της Ουγγαρίας υπέγραψαν στο Βελιγράδι συμφωνία για τις τεχνικές προδιαγραφές του σχεδιαζόμενου αγωγού πετρελαίου Σερβίας-Ουγγαρίας. Ο αγωγός θα έχει χωρητικότητα έως και 5 εκατομμύρια τόνους αργού πετρελαίου ετησίως, με το σερβικό τμήμα να εκτείνεται σε 113 χλμ. Η κατασκευή έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το επόμενο έτος. Στην υπογραφή παρευρέθηκαν η Υπουργός Ενέργειας της Σερβίας Ντουμπράβκα Τζέντοβιτς Χαντάνοβιτς, ο Υφυπουργός της Ουγγαρίας Τσάμπα Μαροσβάρι και ο Πρέσβης Γιόζεφ Μαγκιάρ. Η κα Τζέντοβιτς Χαντάνοβιτς τόνισε ότι το έργο είναι στρατηγικό και υποστηρίζεται στα υψηλότερα επίπεδα και στις δύο χώρες. Σημείωσε ότι ο αγωγός θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια της Σερβίας και την περιφερειακή σταθερότητα του εφοδιασμού, σηματοδοτώντας ένα σημαντικό βήμα στην πρόοδο του έργου.
- ✓ **Έργα καθαρής ενέργειας και αναβάθμισης δικτύου από το EU Growth Plan**
Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε το πρώτο πακέτο στήριξης, ύψους 87,7 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Δυτικά Βαλκάνια (Growth Plan), το οποίο αφορά την υλοποίηση έργων υδροηλεκτρικής ενέργειας, ηλιακής τηλεθέρμανσης και εκσυγχρονισμού του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, συνολικής αξίας 487,3 εκατ. ευρώ στην Αλβανία, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία.
Το πακέτο, που χρηματοδοτείται από το Ταμείο Μεταρρυθμίσεων και Ανάπτυξης (RGF) συνολικού ύψους 6 δισ. ευρώ, που συστάθηκε στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάπτυξης, θα υλοποιηθεί μέσω του Πλαισίου Επενδύσεων των Δυτικών Βαλκανίων (WBIF). Η πρόταση υποβλήθηκε στο Επιχειρησιακό Συμβούλιο του WBIF. Ένα από προτεινόμενα έργα για τη Σερβία αφορά την κατασκευή μιας νέας μονάδας παραγωγής ενέργειας και την αναβάθμιση των υφιστάμενων στον υδροηλεκτρικό σταθμό Rotreč της Σερβίας, το οποίο αυξήσει την ετήσια παραγωγή σε 236 GWh. Η επένδυση αποτιμάται σε 72,1 εκατ. ευρώ, με την υποστήριξη του RGF να ανέρχεται σε 15,8 εκατ. ευρώ. Το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2030.
Το δεύτερο έργο για τη Σερβία είναι η κατασκευή ενός ηλιακού σταθμού ισχύος 31 MW και μιας αντλίας θερμότητας ισχύος 17 MW στο Νόβι Σαντ, το οποίο θα συνδεθεί στο σύστημα τηλεθέρμανσης. Το έργο θα κοστίσει συνολικά 114,3 εκατ. ευρώ, με την υποστήριξη του RGF να ανέρχεται σε 25 εκατ. ευρώ. Η στοχευόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης είναι το 2028.
- ✓ **Η Ουγγρική κρατική εταιρεία ενέργειας MVM Group γίνεται ο πλειοψηφικός μέτοχος της Energotehnika Juzna Backa και της Elektromontaza Kraljevo**
Η Ουγγρική κρατική εταιρεία ενέργειας MVM Zrt. υπέγραψε συμφωνία με τον σερβικό όμιλο Maneks, για την αύξηση του μεριδίου της στην Energotehnika Juzna Backa και την Elektromontaza Kraljevo από 33,4% σε 60%. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της εταιρείας, η συναλλαγή σηματοδοτεί ένα σημαντικό ορόσημο στην επέκταση της παρουσίας και του χαρτοφυλακίου του ομίλου MVM στη Σερβία. Η ενίσχυση της θέσης της στην αγορά ενέργειας της Σερβίας είναι ένας από τους βασικούς στρατηγικούς στόχους του ομίλου MVM στην περιοχή. Εκτός από ένα ευνοϊκό περιβάλλον αγοράς και τις συνεχιζόμενες διαδικασίες ιδιωτικοποιήσεων, η γεωγραφική θέση της Σερβίας έχει στρατηγική σημασία, προσφέροντας ένα φυσικό σημείο εισόδου για την περαιτέρω επέκταση της MVM σε άλλες βαλκανικές χώρες. Η Energotehnika Juzna Backa και η Elektromontaza Kraljevo

συγκαταλέγονται στις κορυφαίες εταιρείες ενεργειακών κατασκευών της Σερβίας, με δεκαετίες εμπειρίας και εντυπωσιακό ιστορικό.

Ο Όμιλος MVM απέκτησε μειοψηφικό μερίδιο στις εταιρείες το 2022. Μετά τη συναλλαγή του 2022, προστίθεται στην ανακοίνωση, και οι δύο εταιρείες σημείωσαν σημαντική αύξηση εσόδων και κερδοφορίας. Αξιοποιώντας το δικαίωμα αγοράς που χορηγήθηκε στην προηγούμενη συμφωνία, η MVM Zrt. αποφάσισε να αυξήσει περαιτέρω το μερίδιό της. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί το τρίτο τρίμηνο του 2025.

- ✓ **Απόφαση EPS για αποκλειστική πληρωμή των λογαριασμών στην Alta Bank**
Σύμφωνα με δημοσιεύματα μερίδας του τύπου, η απόφαση που έλαβε η εθνική εταιρεία ηλεκτρισμού της Σερβίας, Elektroprivreda Srbije (EPS), να μεταφέρει τον λογαριασμό που χρησιμοποιούν οι κάτοικοι του Βελιγραδίου για την πληρωμή λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, από τη Διοίκηση Οικονομικών του Υπουργείου Οικονομικών στην ιδιωτική τράπεζα Alta Bank έχει προκαλέσει επικρίσεις από ειδικούς, και έχει πυροδοτήσει συζητήσεις για τους λόγους επιλογής της συγκεκριμένης τράπεζας. Επιπλέον, αναφέρεται ότι η κίνηση πιθανόν να αποτελεί μέρος μακροπρόθεσμων προετοιμασιών για την ιδιωτικοποίηση της EPS, της μεγαλύτερης κρατικής εταιρείας της Σερβίας.

Ανταγωνισμός-Διεθνή

- ✓ **Διαγωνισμός για τον σχεδιασμό εννέα συλλογικών περιπτέρων για την EXPO 2027**
Η εταιρεία EXPO 2027 d.o.o. προκήρυξε διαγωνισμό για την προετοιμασία ενός προκαταρκτικού σχεδιασμού για εννέα συλλογικά περίπτερα που θα αποτελέσουν μέρος του συγκροτήματος της διεθνούς εξειδικευμένης έκθεσης EXPO 2027. Τα περίπτερα θα βρίσκονται εντός του συγκροτήματος EXPO 2027, σε δύο ζώνες - την Περιοχή Διεθνών Συμμετεχόντων και την Θεματική Περιοχή και θα καλύπτουν συνολική έκταση 12.636 τ.μ. Τα συλλογικά περίπτερα θα έχουν τρία διαφορετικά μεγέθη: μικρά (972 τ.μ.), μεσαία (1.296 τ.μ.) και μεγάλα (1.944 τ.μ.), και οκτώ έως δεκαέξι συμμετέχουσες χώρες θα βρίσκονται σε κάθε ένα από αυτά, με μέση έκταση περίπου 122,7 τ.μ. ανά συμμετέχοντα.
Τα περίπτερα είναι θεματικά οργανωμένα, με ονόματα όπως Pacific Resort, Caribbean Melodies, African Heritage και Asian Harmony. Το έργο πρόκειται να υλοποιηθεί σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση, ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση να προετοιμάσει τρία προκαταρκτικά σχέδια για καθένα από τα εννέα συλλογικά περίπτερα, όπου το συνολικό εύρος του σχεδιασμού θα καλύπτει έως 37.908 τ.μ. Αυτή η φάση πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 30 εργάσιμων ημερών από την παράδοση της τεκμηρίωσης και τα σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνουν κατόψεις, τρισδιάστατα μοντέλα, παρουσιάσεις κ.ά..
Στη δεύτερη φάση, το επιλεγμένο σχέδιο θα αναπτυχθεί λεπτομερώς, με τεχνική τεκμηρίωση που περιλαμβάνει όλα τα σχετικά σχέδια και απεικονίσεις των περιπτέρων σε διάφορα επίπεδα (R1:1000, R1:500, R1:200), καθώς και τεχνική περιγραφή (αρχιτεκτονική, κατασκευές, εγκαταστάσεις Η/Μ). Αυτή η φάση διαρκεί επίσης έως 30 εργάσιμες ημέρες και περιλαμβάνει τακτικές εβδομαδιαίες συναντήσεις με τον αναθέτοντα φορέα.
Η υποβολή προσφορών έκλεισε στις 14 Ιουλίου.

✓ **Παρουσιάστηκαν τροποποιήσεις στον ειδικό νόμο για την EXPO 2027**

Το σχέδιο τροποποιήσεων του νόμου για τις ειδικές διαδικασίες «lex specialis» για την EXPO 2027 τέθηκε ξανά σε δημόσια διαβούλευση έως τις 18 Ιουλίου. Το νομοσχέδιο είχε αρχικά εγκριθεί στα τέλη του 2023 και στις αρχές του τρέχοντος έτους ανακοινώθηκαν τροποποιήσεις επί αυτού, οι οποίες ωστόσο αποσύρθηκαν από την κοινοβουλευτική διαδικασία δύο φορές.

Η Υφυπουργός Οικονομικών, κα Σλάβιτσα Σάβιτσιτς παρουσίασε αυτές τις τροποποιήσεις και δήλωσε ότι όλες οι εγκαταστάσεις που κατασκευάστηκαν για τις ανάγκες αυτής της εξειδικευμένης διεθνούς έκθεσης θα υποβληθούν σε λεπτομερή τεχνική επιθεώρηση, χωρίς ωστόσο να εκδοθεί άδεια χρήσης. Για τον σκοπό αυτό, προβλέπεται η σύσταση Επιτροπής Τεχνικού Ελέγχου Εγκαταστάσεων ενώ παραμένει η υποχρέωση διενέργειας όλων όσων ορίζονται από τον Νόμο περί Σχεδιασμού και Κατασκευών, δηλαδή καμία εγκατάσταση δε θα τίθεται σε λειτουργία χωρίς τεχνικό έλεγχο.

Πρόσθεσε ότι τα περίπτερα της EXPO θα είναι προσωρινά και θα έχουν προσωρινή άδεια, και ότι θα αφαιρεθούν μετά το τέλος της έκθεσης. Προβλέπονται κανονισμοί που καθορίζουν τον τεχνικό έλεγχο αυτών των εγκαταστάσεων, καθώς και τη μεθοδολογία κατεδάφισης των περιπτέρων. Το νέο νομοσχέδιο τροποποιεί τον ορισμό του «φορέα ειδικού σκοπού» ώστε να συμπεριλάβει την εταιρεία που ιδρύθηκε από τη Δημοκρατία της Σερβίας με σκοπό τη διαχείριση άλλων εγκαταστάσεων εντός του χωροταξικού σχεδίου της Έκθεσης. Επιπλέον, έχουν προστεθεί ορισμοί του περιπτέρου για τους συμμετέχοντες, ως προσωρινής εκθεσιακής εγκατάστασης που δημιουργείται και αφαιρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου για τον σκοπό της συμμετοχής στην EXPO, καθώς και ο ορισμός του συγκροτήματος EXPO ως χωρο-λειτουργικής μονάδας εντός του χωροταξικού σχεδίου, προκειμένου να προσδιοριστεί η περιοχή η οποία θα μπορεί να διαχειριστεί η ειδική εταιρεία ή ο φορέας ειδικού σκοπού.

Άλλη τροποποίηση αφορά τη δυνατότητα για τον επενδυτή, να μπορεί να αναθέσει τη διαχείριση τμημάτων του συγκροτήματος EXPO σε ειδική επιχειρηματική εταιρεία ή φορέα ειδικού σκοπού βάσει σύμβασης που, μεταξύ άλλων, ρυθμίζει την περίοδο διαχείρισης. Επιπλέον οι τροποποιήσεις ρυθμίζουν τους όρους υπό τους οποίους ακίνητα που δίνονται για διαχείριση μπορούν να μισθωθούν ή να χρησιμοποιηθούν, καθώς και τα τέλη διαχείρισης και τη διαδικασία επιστροφής ακινήτων μετά τη λήξη της περιόδου διαχείρισης.

Άλλη τροποποίηση ορίζει ότι οι εγκαταστάσεις εντός του χωροταξικού σχεδίου, καθώς και οι εγκαταστάσεις που δεν περιλαμβάνονται στο χωροταξικό σχέδιο και οι οποίες βρίσκονταν σε λειτουργία για την υλοποίηση του έργου «EXPO Belgrade 2027», για τις οποίες έχει εκδοθεί άδεια οικοδομής, προσωρινή άδεια οικοδομής ή απόφαση και έγκριση εκτέλεσης εργασιών, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ή να τεθούν σε λειτουργία και να συνδεθούν με τις υποδομές κοινής ωφέλειας και τις βασικές υποδομές μετά την έκδοση θετικής έκθεσης από την Επιτροπή Τεχνικού Ελέγχου. Η έκθεση αυτή, πρόσθεσε, θα πρέπει να περιέχει δήλωση ότι πληρούνται οι βασικές απαιτήσεις για την εγκατάσταση που ορίζονται από το νόμο και ότι οι εγκαταστάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για μέγιστο διάστημα 24 μηνών.

Προβλέπεται επίσης, ότι το Υπουργείο που είναι αρμόδιο για τον σχεδιασμό και την κατασκευή θα εκδίδει προσωρινή άδεια οικοδομής για την εγκατάσταση και την απομάκρυνση περιπτέρων για τους συμμετέχοντες που βρίσκονται εντός των εγκαταστάσεων, ενώ οι όροι τοποθέσιάς δε θα συνδέονται με το αίτημα έκδοσης προσωρινής άδειας οικοδομής.

Επιπλέον, το αίτημα για προσωρινή άδεια οικοδομής θα μπορούσε να υποβληθεί μετά την απόκτηση άδειας οικοδομής για τις εγκαταστάσεις εντός των οποίων ανεγέρθηκαν τα περίπτερα για τους συμμετέχοντες και η εκτέλεση των εργασιών θα μπορούσε να ξεκινήσει μετά την έκδοση θετικής έκθεσης από την Επιτροπή Τεχνικού Ελέγχου.

✓ **Συμφωνίες αξίας 300 εκατ. ευρώ για την EXPO 2027 εκτός του Νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων**

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, η συνολική αξία των συμβάσεων για την EXPO 2027 που έχουν ανατεθεί εκτός του τυπικού Νόμου περί Δημοσίων Συμβάσεων, ανέρχεται σε περίπου 300 εκατ. ευρώ, εγείροντας ανησυχίες για τη διαφάνεια και το νομικό πλαίσιο. Ειδικοί νόμοι αναστέλλουν τους συνήθεις κανονισμούς για την επιτάχυνση των κατασκευών, συμπεριλαμβανομένης της παράκαμψης των συνήθων διαδικασιών πολεοδομίας και αδειοδότησης, με άδειες που εκδίδονται από την κυβέρνηση χωρίς τη συμμετοχή των τοπικών αρχών. Σύμφωνα με ειδικούς, ο νόμος είναι ασαφής και μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε έργο υποδομής που συνδέεται με την EXPO, επιτρέποντας μη τυποποιημένες πρακτικές και νομική ασυλία για μελλοντικές κατασκευαστικές αποτυχίες.

Ο Nemanja Nenadic από τη Transparency Serbia επικρίνει την αναστολή των κανόνων περί δημοσίων συμβάσεων, σημειώνοντας κινδύνους χειραγώγησης συμβάσεων και κενά νομικής προστασίας. Παρά τις νομικές προσφυγές που εκκρεμούν ενώπιον του Συνταγματικού Δικαστηρίου, οι εταιρείες της EXPO έχουν ήδη υπογράψει σημαντικές συμβάσεις χωρίς διαγωνισμό. Το προσωρινό ειδικό νομικό καθεστώς διαρκεί έως τον Δεκέμβριο του 2028, μετά το οποίο θα επανέλθουν οι κανονικοί νόμοι.

✓ **Διαγωνισμός για τον χωροταξικό σχεδιασμό του Κεντρικού Βαλκανικού Διαδρόμου Ηλεκτρικής Ενέργειας**

Η δημόσια επιχείρηση διαχείρισης μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας Elektromreza Srbije (EMS) δημοσίευσε διαγωνισμό για την ανάπτυξη χωροταξικού σχεδίου για το έργο του Κεντρικού Βαλκανικού Διαδρόμου Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Το πεδίο εφαρμογής περιλαμβάνει τη σύνταξη Χωροταξικού Σχεδίου Ειδικού Σκοπού (PPPPN) και τη διεξαγωγή Στρατηγικής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για τον «Κεντρικό Βαλκανικό Διάδρομο Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας», η οποία καλύπτει διάφορα στοιχεία υποδομής: την κατασκευή του υποσταθμού TS 400/110 kV Pozarevac 3, τη γραμμή μεταφοράς 2x400 kV μεταξύ TS Jagodina 4 και TS Pozarevac 3, την ανακατασκευή του υποσταθμού TS 400/110 kV Jagodina 4, την ενσωμάτωση της γραμμής μεταφοράς 400 kV αρ. 401/4 από τον σταθμό TS Smederevo 3 προς τον σταθμό RP Drmno στον σταθμό TS Pozarevac 3, και η ενσωμάτωση της γραμμής μεταφοράς 400 kV αρ. 401/2 από τον σταθμό RP Drmno προς τον σταθμό RP Djerdap 1 στον σταθμό TS Pozarevac 3.

Σύμφωνα με τα έγγραφα του διαγωνισμού, η διαδικασία χωροταξικού σχεδιασμού αναμένεται να ακολουθήσει επείγουσα διαδικασία.

Η προθεσμία υποβολής προσφορών είναι η 15η Αυγούστου.

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Βελιγραδίου, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-belgrade@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ –Βελιγραδίου τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.